

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Zprávy a jubilea

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 15 (1970), No. 2, 97--98

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138229>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1970

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZPRÁVY A JUBILEA

SEDMDESÁTINY PROFESORA JIŘÍHO KLAPKY

Dne 10. března 1970 se dožívá v duševní i tělesné svěžesti sedmdesáti let náš přední matematik prof. dr. Jiří KLAPKA, doktor fyzikálně-matematických věd, vedoucí katedry matematiky a deskriptivní geometrie na stavební fakultě Vysokého učení technického v Brně. Jeho výsledky v projektivní diferenciální geometrii a zejména v teorii přímkových variet ho řadí na jedno z nejvýznamnějších míst v tomto oboru.

Jiří Klapka se narodil v učitelské rodině ve Skutči. Maturitu složil s vyznamenáním na reálce v Kostelci nad Orlicí v r. 1917. Pak studoval na ČVUT strojní inženýrství a na přírodovědecké fakultě Karlovy university matematické disciplíny. Státní zkoušku s aprobací matematika-deskr. geometrie složil v roce 1921 v Praze a v r. 1925 byl promován na doktora přírodních věd v Brně, kde byl asistentem České vysoké školy technické. Po habilitaci z geometrie byl v r. 1937 jmenován profesorem na brněnské vysoké škole technické, kde působí dosud.

Zaměření vědecké práce Jiřího Klapky bylo ovlivněno jeho vysokoškolským studiem pod vedením *prof. Sobotky*; značný vliv měl na něho i *akademik E. Čech*. Prof. J. Klapka uveřejnil 29 vědeckých prací a 31 dalších publikací (referátů, recenzí, příležitostných článků). Převážná část jeho vědeckých prací se zabývá problémy projektivní diferenciální geometrie se zvláštním zřetelem na přímkové variety. Kromě vysokoškolských učebnic z deskriptivní geometrie a analytické geometrie vydal též četná skripta z matematiky a z deskriptivní geometrie. Vědecká činnost prof. Klapky byla oceněna v roce 1930 Českou akademií věd a umění udělením peněžitého daru, v r. 1938 volbou za řádného člena Moravskoslezské přírodovědecké společnosti a v roce 1956 udělením vědecké hodnosti doktora fyzikálně-matematických věd.

Jako učitel je velmi oblíben pro jasnost výkladu a lidsky citlivý poměr ke studentům. Získal uznání a přátelství svých posluchačů, kteří svůj obdiv a vděk vyjádřili kromě jiného i udělením Zlatého klíče Kounicových kolejí v roce 1965.

Značný úspěch měl jubilant i ve výchově vědeckých pracovníků. Od r. 1952 vede seminář diferenciální geometrie, kterého se účastní řada učitelů brněnských i mimobrněnských vysokých škol. Mnoho nezištné a obětavé práce vložil prof. Klapka do výchovy vědeckých pracovníků, docentů, profesorů a matematiků různých pracovišť. Značnou část svého úsilí věnoval prof. Klapka organizační činnosti na úseku vysokých škol i v JČMF. Za jeho mimořádné zásluhy o budování vysoké školy byla mu udělena rektorem VUT Zlatá medaile. Jeho práci v JČMF se dostalo uznání tím, že byl zvolen v roce 1969 na celostátní konferenci zasloužilým členem této společnosti.

Životní dráha prof. J. Klapky se vyznačuje mimořádnou pracovitostí, plnou oddaností vědecké i učitelské práci a obětavostí při výchově studentů i vědeckých pracovníků. Ryzí charakter, spojený se skromností a obětavostí, učinily z něho vzor ušlechtilosti a lidskosti.

K významnému životnímu jubileu přejeme prof. Jiřímu Klapkovi mnoho životní pohody a do mnoha dalších let hodně zdraví a úspěchů.

J. Vaněk

Pobočka v Brně

Dne 25. února 1969 se konala plenární členská schůze Pobočky JČMF v Brně, na níž byl zvolen nový výbor a na níž bylo schváleno zřízení fyzikální vědecké skupiny (FVS), fyzikální pedagogické skupiny ((FPS), matematické vědecké skupiny (MVS) a matematické pedagogické

skupiny (MPS). Již přes plenární schůzi ustavila se FVS a zvolila předsedou doc. Lukeše. Rovněž se ustavila FPS a zvolila předsedou doc. Šantavého. Na plenární schůzi byli vedle předsedy, místopředsedy a jednatele zvoleni pro každou skupinu příslušní referenti, u FVS a FPS předsedové skupin. Výbor Pobočky má toto složení:

předseda: Prof. RNDr. Rostislav Košťál
místopředseda: Prof. RNDr. Jiří Klapka DrSc
jednatel: RNDr. Jaroslav Kučera CSc
členové: Prof. RNDr. Miroslav Novotný DrSc, referent MVS
Doc. RNDr. František Lukeš CSc, předseda FVS
Jaromír Maláč, odb. asistent, referent MPS
Doc. RNDr. Ivan Šantavý CSc, předseda FPS
Akademik Otakar Borůvka, bez funkce
náhradníci: Petr Benda, odb. asistent, zástupce MO
Julius Kessner, profesor gymnasia, zástupce FO
RNDr. Naděžda Poláková CSc, odb. asistentka
RNDr. Antonín Čížek CSc, věd. pracovník ČSAV
revisoři: Prof. Ing. RNDr. Zdeněk Hustý DrSc,
Doc. RNDr. Jiří Beránek.

Pozornost vedení pobočky byla věnována organizaci členské základny. V květnu a červnu byli ustanoveni na 23 větších pracovištích důvěrníci JČMF, takže je nyní snazší styk vedení pobočky se členstvem.

Pobočka pořádá akce buď přímo (slavnostní schůze, oslavy, jubilea) nebo prostřednictvím svých skupin. V r. 1969 byly pořádány dvě slavnostní schůze. První 19. května 1969 k sedmdesátým narozeninám akademika Borůvky se zúčastnil za UJEP rektor RNDr. Theodor Martinec DrSc, za ČSAV akademik Josef Novák, za JČSMF akademik Vladimír Kořínek, předseda JČSMF, dále zástupce MŠ SSR Prof. Michal Greguš DrSc aj. O životě jubilentově promluvil Prof. dr. Miroslav Novotný DrSc a Prof. dr. Miloš Ráb DrSc.

Druhá akce proběhla dne 4. prosince 1969 jako vzpomínková slavnostní schůze k stému výročí narození Prof. PhDr. Vladimíra Nováka, profesora České vysoké školy technické v Brně, který byl od r. 1916 do r. 1938 předsedou Brněnského odboru JČMF. O jeho životě a díle promluvil Prof. Ing. dr. techn. Jaroslav Bouček. K jubileu Novákovu byly vypsané dvě soutěže: soutěž o nejlepší studentskou práci z fyziky studentů vysokých škol a soutěž o nejlepší samostatnou práci s fyzikální tematikou studentů škol 2. cyklu. Úspěšní vysokoškolští studenti dostali odměnu z VUT, úspěšní středoškolští studenti dostali odměnu z KNV JMK.

Rostislav Košťál

ROZVÍŘENÍ PROBLÉMŮ A MYŠLENEK, které přinesla do výuky „módní matematika“ vyvolalo mnoho zásadních změn, které jsou důležitější než jednotlivé metody, pomocí nichž se toho dosáhlo. Existuje určité nebezpečí, že koncentrace na metody výuky a přílišné zdůrazňování techniky učení odvádí pozornost od toho, čeho se tím všim má dosáhnout.

D. B. SCOTT, „The Advancement of Science“ (Lond.) 25, 124, str. 135—142.